

Баталсан хууль нь хүн
бүрт тэгш үйлчилдэг
төр л халгийн
тогтвортой оршдог.

Аристотель

ХУУЛЬ ЗҮЙН ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭНГИЙН АЖИЛТНУУДАД ШАГНАЛ ГАРДУУЛЛАА

Иргэн танд хууль зүйн зөвлөгөө,
мэдээллийг энгийн утасны тарифаар
хүргэх утас:

1800-1202

ХУУЛЬ ЗҮЙН ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭНГИЙН АЖИЛТНУУДАД ШАГНАЛ ГАРДУУЛЛАА

Хууль зүй, дотоод хэргийн өдрийн Б/61 тоот тушаалаар Хууль зүйн үндэсний сайдын 2023 оны өдрийн Хууль зүйн судалгааны хүрээлэнгийн нэрэмжит А/229 тоот тушаалаар Хууль төвийн эрдэм шинжилгээний “ХҮНДЭТ ӨРГӨМЖЛӨЛ”- зүйн үндэсний хүрээлэнгийн ажилтан Р.Хатансайхан, өөр тус тус шагнав. арга зүйч багш, Хууль зүйн Х.Санчир, Д.Дэмидханд, Шагналыг Хууль зүйн магистр Д.Цэцэгдарьд Хууль зүйн сургалт, үндэсний хүрээлэнгийн “ХУУЛЬ ЗҮЙН АЛБАНЫ мэдээлэл, сурталчилгааны захирал, хууль зүйн ухааны ТЭРГҮҮНИЙ АЖИЛТАН” төвийн Эрх зүйн мэдээллийн доктор Х.Эрдэм-Ундрах тэмдэг гардууллаа. нэгдсэн системд мэдээлэл гардуулж, баяр хүргэн, Мөн Хууль зүйн үндэсний О.Сайханжаргал, Хууль ажлын амжилт хүслээ. хүрээлэнгийн захирлын 2023 зүйн зөвлөгөө мэдээллийн оны 07 дугаар сарын 07-ны ажилтан М.Үнэнзаяа нарыг

ТА ҮҮНИЙГ МЭДЭХ ҮҮ

ХҮҮЛЬ ТҮҮН
ИРДЭСНИЙ ХҮҮРЭЭЛЭН

Хог хаягдал гэж юу вэ?

Хог хаягдлын тухай хууль
4.1.1

"Хог хаягдал" гэж өмчлөгч
этгээд хэрэглэхгүй болсон эд
юмс, материалыг хэлнэ.

ХҮҮЛЬ ЗҮЙН
ТӨСӨНИЙ ХӨРӨНГӨН

**Хөг хангдалын тухай хууль
10 дугаар зүйл**

**Хөг хангдалын талаар иргэн, аж ахуйн
нэгж, байгууллага дараах үүрэг
хүлээнэ:**

- ☒ Эгнийн хөг хангдалаа ангилан
нэгж
- ☒ Шаардлага хангасан хогийн
савтай байх
- ☒ Нийтийг хамарсан цэвэрлэгээ,
иргэдийн бүслээс эвчин
байгуулсан үйл ажиглалаанд
- ☒ Хөг хангдалын үйлчилгээний
хураамжийг тогтоосон
хүтгээнд төлөх
- ☒ Хөг хангдалыг бууруулах,
ангилал, дахин ашиглах, зүй
хоситой хаях дадал зуршлыг
хэвшүүлэх

**Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад
хөг хангдалтай холбоотой дараах үйл
ажиглалгааг хориолно:**

- ☒ Хөг хангдалыг дэд бүтцийн шугам
холойд хаях
- ☒ Нийтийн эдэлбэр газар, ногоон
бүс, үерийн дахин сувагт хөг
хангдал хаях
- ☒ Хөг хангдалыг нл задгай шатаах
- ☒ Гэрлийн болон нам даралтын
зууханд нийлэг материалтай хөг
хангдалыг шатаах
- ☒ Хөг хангдалыг хогийн сав болон
тогтоосон цэгээс бусад газарт хаях
- ☒ Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь
хорь баярдуулагч жорлон
байгуулах

1800-1202
Хууль зүйн зөвлөгч, мэдээллийн
зөвлөгч утасны тарифаар

www.legalinfo.mn
QR кодыг гар утасныхаа камераар
уяцуулж www.legalinfo.mn
хүтсэнд зочлоорой

**Хөг хангамын тухай хууль
10 дугаар зүйл**

ХҮҮЛЬ ЗҮЙН
ТӨДӨСНИЙ ХҮҮРЭЭЛЭН

Хөг хангамын талаар нэгэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах үүрэг хүлээнэ:

- ☒ Эргийн зог хангалаа ангилан явах
- ☒ Шаардлага хангасан хогийн савтай байх
- ☒ Нийтийг хамарсан цэвэрлэгээ, иргэдийн бүлэгээ зохион байгуулсан үйл ажиллагаанд
- ☒ Хөг хангамын үйлчилгээний хураамжийг тогтоосон хугацаанд төлөх
- ☒ Хөг хангамыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй аажиртой хаях дадал зуршлыг хэвшүүлэх

Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллаагд зог хангалтай холбоотой дараах үйл ажиллагааг хориглоно:

- ☒ Хөг хангамыг дэд бүтцийн шугам хоолойд хаях
- ☒ Нийтийн эдэлбэр газар, ногоон бүс, үерийн даам сувагт зог хангалаа хаях
- ☒ Хөг хангамыг нэ задгай шатаах
- ☒ Гэрлийн болон нам даралтын зууханд нийлэг материалтай хөг хангамыг шатаах
- ☒ Хөг хангамыг хогийн сав болон тогтоосон цэгээс бусад газарт хаях
- ☒ Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хэрэ бэхирдүүлэгч жорлон байгуулах

1800-1202
Хууль зүйн зөвлөгч, мэдээллийн эргийн утасны тэрфээр

www.legalinfo.mn
QR кодын сар утасныг хамраар уншуулна
www.legalinfo.mn
хуудсанд зочлоорой

ХОГ ХАЯГДАА ХӨРСӨНД БҮРЭН ШИНГЭХ ХУУГАЦАА

Хүний хэрэгсэл	Хуурайх хурд	Жишээ
ХАЛДЫН ХӨГ ХАЯГДАА	400-1000 ЖАА	Хөдөө, тосгон, хотын халдсан хуурайх хурд
ХӨДӨ ХҮНСНИЙ ХӨГ ХАЯГДАА	1-3 САР	Хүний хэрэгсэл, хөдөө, тосгон, хотын халдсан хуурайх хурд
УСАС	2-6 ДОЛОО ХӨНӨГ	Усас, усан, усан, усан
ХӨНӨН ЦАТАН АВАЗ	80 ЖАА	Хөдөө, тосгон, хотын халдсан хуурайх хурд
БҮХХ, ҮНДЭМН ЦАХ	1000 БҮХХ ЖАА	Хөдөө, тосгон, хотын халдсан хуурайх хурд

Иргэн танд хууль зүйн зөвлөгөө,
мэдээллийг энгийн утасны тарифаар
хүргэх утас:

1800-1202

ХУУЛЬ ЗҮЙН ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН НЬ ДАРААХ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛТАН ШАЛГАРУУЛЖ АВНА

НЭГЖ, АЛБА, АЖЛЫН БАЙР: НЯРАВ

Дараах ажлын байранд ажилтан шалгаруулж авна

Ажлын байр: Нярав

Ажлын байранд тавигдах шаардлага:

Бакалавраас доошгүй зэрэгтэй байх;

Санхүүгийн чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлсэн байх;

Мэргэжил: Нярав;

Туршлага: Мэргэжлээрээ 1-ээс доошгүй жил ажилласан байх;

Ур чадвар: компьютерын өргөн хэрэглээний программүүдыг ашиглаж чаддаг байх.

ХУУЛЬ ЗҮЙН
ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

11-315735

info@legalinstitute.mn

Ажлын тавигдах	байранд шаардлага:	п р о г р а м м у у д ы г ашиглаж чаддаг байх;	үнэмлэхний хуулбар; Урьд ажиллаж байсан байгууллагаас ажил байдлын тодорхойлолт.
Бакалавраас зэрэгтэй	доошгүй байх;	Бүрдүүлэх баримт бичиг:	
Санхүүгийн чиглэлээр	мэргэжил дээшлүүлсэн байх;	Ажилд хүссэн	Бүртгэл: Материалыг 2023 оны 08 дугаар сарын 15-ны өдрийн 17:00 цагийн дотор
Мэргэжил:	Нярав;	Боловсролын диплом болон тэдгээртэй адилтгах баримт бичгийн хуулбар;	info@legalinstitute.mn
Туршлага:	Мэргэжлээрээ 1-ээс доошгүй жил ажилласан байх;	Төрийн хаагчийн анкет;	цахимхаягаар болон ХЗҮХ-ийн 201 тоотод биеэр авч ирнэ үү. Утас: 11-315735
Ур чадвар:	компьютерын өргөн хэрэглээний	Хувь хүний намтар;	
		И р г э н и й	

ТА ҮҮНИЙГ МЭДЭХ ҮҮ ?

ИРГЭДИЙН ЭРХ ЗҮЙН МЭДЛЭГТ ЗОРИУЛАВ

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

Хууль зүйн мэдээний үйлчилгээний төв

Би хувиараа машин барьцаалан болон хүүтэй мөнгө зээлдэг юм. Уг харилцааг зохицуулсан зохицуулалт байдаг уу?

Улсын Их Хурлын чуулганы 2022 оны 11 дүгээр сарын 04-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн баталсан **Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааг зохицуулах тухай хууль** нь барьцаалан зээлдүүлэх журмаар иргэнээс байнга, ашиг олгох зорилгоор олгох мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

ЦУВРАЛ 56

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

Хууль зүйн мэдээний үйлчилгээний төв

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдэд ямар шаардлага тавих вэ?

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх иргэний мөнгөн хөрөнгийн хэмжээ, хуулийн этгээдийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ нь 10 000 000 төгрөг, түүнээс багагүй байх;
- Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаанд зориулсан банкны харилцах данстай байх;
- Татвар төлөгчөөр бүртгүүлсэн байх;
- Татварын нэгдсэн системд холбогдсон кассын машин, хэвлэх төхөөрөмжтэй байна.

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

ЦУВРАЛ 57

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

Хууль зүйн мэдээний үйлчилгээний төв

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдээр бүртгүүлэх бол хаана хандах вэ?

Шаардлагыг хангасан этгээд аймаг, нийслэлийн Засаг даргад өргөдөл гаргаж бүртгүүлнэ. Аймагт-100 000 000 төгрөг түүнээс дээш, Нийслэлд-300 000 000 төгрөг түүнээс дээш хэмжээний хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй хуулийн этгээд Санхүүгийн зохицуулах хороонд өргөдөл гаргаж бүртгүүлнэ.

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

ЦУВРАЛ 58

МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

Хууль зүйн мэдээний үйлчилгээний төв

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааг зохицуулах тухай хууль батлагдахаас өмнө үйл ажиллагаа явуулж байсан этгээд яах вэ?

Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааг зохицуулах тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 2 дах хэсэгт зааснаар хууль хүчин төгөлдөр болохоос өмнө эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан үйл ажиллагаа явуулж байгаа барьцаалан зээлдүүлэх газар энэ хууль хүчин төгөлдөр болсноос хойш **1 жилийн дотор** харьяалах бүртгэх байгууллагад бүртгүүлнэ.

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

ЦУВРАЛ 59

ЖИРЭМСНИЙ БОЛОН АМАРЖСАНЫ АМРАЛТ, ЭЦГИЙН ЧӨЛӨӨГ ХӨДӨЛМӨРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ХЭРХЭН ХУУЛЬЧИЛСАН ТУХАЙ БЭЛТГЭН ХҮРГЭЖ БАЙНА

Хууль зүйн мэдээллийн үйлчилгээний тэмдэг

Жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй эх ланц бие эцэг-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцааг цуцлахыг хориглох уу?

Жирэмсний болон амаржсаны амралт, эцгийн чөлөө

• Ажилтан хөдөлмөрийн мөцтэй зөрчил гаргасан;
• Ажилтан ажил олгогчийн итгэлийг алдсан буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүй гаргасан нь тогтоогдсон;
• Ажилтан ажилд орох үедээ баримт бичиг хуурамчаар бүрдүүлсэн нь тогтоогдсон;
• Аж ахуйн нэгж, байгууллага татан буулгаснаас бусад тохиолдолд жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй эх ланц бие эцэг-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцааг ажил олгогчийн санаачилгаар цуцлахыг **хориглоно**.

Хууль зүйн зөвлөгөө мэдээллийн 1800-1202 дугаар

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛ

ЦУВРАЛ 52

Хууль зүйн мэдээллийн үйлчилгээний тэмдэг

Жирэмсний болон амаржсаны амралттай байх хугацаанд ажлын байр хадгалагдах уу?

Жирэмсний болон амаржсаны амралт, эцгийн чөлөө

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлд Ажилтны ажлын байрыг хэвээр хадгалах нөхцөлийг дурдаж өгсөн. Үүнд:
- жирэмсний болон амаржсаны амралттай, хүүхэд асрах чөлөөтэй байх хугацааг оруулан тооцно.

Хууль зүйн зөвлөгөө мэдээллийн 1800-1202 дугаар

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛ

ЦУВРАЛ 53

Хууль зүйн мэдээллийн үйлчилгээний тэмдэг

Миний хүүхэд асрах чөлөө дууссах болоогүй. Хугацаанаасаа өмнө ажилдаа орох боломжтой юу?

Жирэмсний болон амаржсаны амралт, эцгийн чөлөө

Хүүхэд асрах чөлөө нь дууссан, эсхүл дуусаагүй боловч ажилтан хүсэлт гаргасан бол ажил олгогч түүнийг ажлын байранд нь үргэлжлүүлэн ажиллуулах үүрэгтэй бөгөөд хэрэв орон тоо нь хасагдсан, ажилтны тоог цөөрүүлсэн бол адил чанарыг өөр ажлын байранд ажиллуулна.

Хууль зүйн зөвлөгөө мэдээллийн 1800-1202 дугаар

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛ

ЦУВРАЛ 54

Хууль зүйн мэдээллийн үйлчилгээний тэмдэг

Жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй ажилтныг уян хатан нөхцөлөөр ажиллуулах боломж байдаг уу?

Жирэмсний болон амаржсаны амралт, эцгийн чөлөө

Жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй ажилтан ажил үүргээ гэрээсээ, эсхүл зайнаас гүйцэтгэхээр ажил олгогчтой харилцан тохиролцож болно. Мөн өөрөө зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд албан тохиололтоор ажиллуулахыг хориглоно.

Хууль зүйн зөвлөгөө мэдээллийн 1800-1202 дугаар

ТҮГЭЭМЭЛ АСУУЛТ, ХАРИУЛ

ЦУВРАЛ 55

Иргэн танд хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээллийг энгийн утасны тарифаар хүргэх утас:

1800-1202

ХУУЛЬ ЗҮЙН
ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

“ХУУЛЬ ДЭЭДЛЭХ ЁС”

сэтгүүлд бүтээл хүлээн авч байна

Хууль зүйн үндэсний хүрээлэнгээс 21 дэх жилдээ эрхлэн гаргаж буй хууль зүйн эрдэм шинжилгээ, онол, практикийн улирал тутмын “Хууль дээдлэх ёс” сэтгүүлийн 2023 оны 3 дугаар улирлын болон англи хэл дээрх тусгай дугаарт хуульч, эрдэмтэн, багш, судлаач Та бүхнийг эрдэм шинжилгээний бүтээл нийтлүүлэхийг урьж байна.

Сэтгүүлд ирүүлэх өгүүлэл, нийтлэл нь “ХУУЛЬ ДЭЭДЛЭХ ЁС” сэтгүүлийн журамд заасан эрдэм шинжилгээний бүтээлд тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан байна. (Сэтгүүлийн журмыг Хууль зүйн үндэсний хүрээлэнгийн цахим хуудаснаас орж үзнэ үү.)

Жич: Сэтгүүлд нийтлэгдсэн бүтээл нь эрдэм шинжилгээний багц цагт тооцогдоно.

Бүтээл хүлээн авах хугацаа:

Гуравдугаар улирлын дугаарт нийтлэх бүтээлийг

VIII/1 хүртэл

Англи хэл дээрх тусгай дугаарт нийтлэх бүтээлийг

X/31 хүртэл

Хянан магадлалын хуряамж 50,000 тогроз

lawjournal@legalinstitute.mn

99247620

ИРГЭН ТАНД ХУУЛЬ ЗҮЙН ЗӨВЛӨГӨӨ, МЭДЭЭЛЛИЙГ ЭНГИЙН УТАСНЫ ТАРИФААР ХҮРГЭХ УТАС:

08:30-17:30

1800-1202

Эрх зүйн боловсролыг иргэн бүрд

ХУУЛЬ ЗҮЙН
ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

ТАМХИЙГ ТАМХИНЫ ЦЭГТ ТАТДАГ
ТАМХИНЫ ИШЭЭ ХОГИЙН САВАНД ХИЙДЭГ
УХАМСАРТАЙ БАЙЯ

Таны матаад хаясан янжуур **тамхины иш**
байгальд шингэхдээ **10 жил** зарцуулдгийг
та мэдэх үү?